

Trajnost v zobozdravstvu

SPREJELA Generalna skupščina FDI avgusta 2017 v Madridu v Španiji

Kontekst

Program Združenih narodov za trajnostni razvoj 2030,¹ sprejet leta 2015, je določil 17 ciljev za spodbujanje prizadevanj v prihodnjih letih na področjih, ki so ključnega pomena za ljudi in za planet. Ta agenda je akcijski načrt za ljudi, planet in blaginjo. Ustno zdravje je bistven del človeškega življenja. Zobozdravstvo kot poklic mora vključiti cilje trajnostnega razvoja v vsakodnevno prakso in podpirati prehod na zeleno gospodarstvo² pri prizadevanju za zdrava življenja in dobro počutje vseh v vseh življenjskih obdobjih.

Zobozdravstveni delavci prepoznavajo pomen sodelovanja za namen trajnosti. Prevezemajo odgovornost za izpolnjevanje družbenih zahtev za zmanjšanje vpliva na naravne vire s spodbujanjem optimalnega ustnega zdravja za vse ljudi in ohranjanja varnosti pacientov.

Koncept trajnostnega razvoja³ temelji na treh glavnih stebrih: okolju, gospodarstvu in družbi. Spodbujanje dobrih navad, povezanih z ustnim zdravjem, v povezavi z dostopom vseh ljudi do zdravstvenih storitev, pomembno prispeva k dobrobiti prebivalstva po vsem svetu in bi lahko prispevalo tudi k doseganju okoljskih ciljev ter krepitvi produktivnega in zdravega življenja.

Poleg tima za ustno zdravje trajnost v zobozdravstvu vključuje številne zainteresirane strani, ki imajo vsaka svojo vlogo, vključno z državnimi vladami, znanstveniki, pedagogi, proizvajalci, distributerji, tehniki zobozdravstvene opreme, zbiralci odpadkov in predelovalci. FDI in nacionalna zobozdravstvena združenja (NDA) so pomembni kanali za usklajevanje dela in sodelovanje z lokalnimi oblastmi za zagovarjanje in lažje izvajanje dejavnosti v zvezi s trajnostnim razvojem.

Opredelitve

Trajnostni razvoj

Razvoj, ki ustreza potrebam sedanjih generacij in ne ogroža zmožnosti prihodnjih generacij po zadovoljevanju njihovih potreb.³

Zeleno gospodarstvo

Zeleno gospodarstvo se kaže v izboljšani blaginji ljudi, obenem pa zmanjšuje okoljska tveganja in ekološke pomanjkljivosti.²

Trajnost

Lastnost okoljske trajnosti; stopnja, do katere se lahko proces ali podjetje ohranja ali nadaljuje, pri čemer se izogiba dolgotrajnemu izčrpavanju naravnih virov.¹

Načela

Zobozdravstvo je treba izvajati etično, z visoko stopnjo kakovosti in varnosti pri doseganju optimalnega ustnega zdravja. Trajnost vključuje širšo zavezo strokovnjaka za ustno zdravje do socialne in okoljske odgovornosti. Spoštovati je treba prihod v svet z ustreznimi naravnimi viri za prihodnje generacije.

Politika

- Preprečevanje ustnih bolezni in spodbujanje zdravja je treba priznati kot najbolj trajnosten način za zagotavljanje optimalnega, dostopnega in cenovno ugodnega ustnega zdravja z minimalnim vplivom na okolje.
- Zobozdravnik kot vodja zobozdravstvenega tima bi moral sprejeti ukrepe za izobraževanje celotnega zobozdravstvenega tima glede trajnostnih praks in istočasno okrepiti varnost pacienta in kakovost oskrbe, ki predstavljata glavno nalogo tima.
- Kadar koli je le mogoče, mora zobozdravstvo zmanjšati porabo energije, vode, papirja in vseh materialov, ki bi bili lahko škodljivi za okolje, pa tudi zračne emisije in izpuste v vodo.
- Zobozdravniki bi morali razmisliti o okolju, ko se odločajo, ali bodo uporabljali izdelek za enkratno ali večkratno uporabo, brez ogrožanja varnosti pacientov in kakovosti oskrbe, ob posvetovanju z regulatornimi organi in vladnimi zdravstvenimi politikami.
- Zobozdravstvena industrija bi morala uporabljati načela trajnosti življenjskega cikla zobnih izdelkov.
- Zobozdravstvene proizvajalce je treba spodbujati k razvoju bolj trajnostnih zobnih materialov in tehnologije ter k uporabi materialov, ki so biološko razgradljivi in/ali reciklirani, kadar je to mogoče.
- Nacionalni organi bi morali spodbujati raziskave o izboljšanju in ocenjevanju trajnosti ter vplivu zobozdravstvene prakse na okolje, tako da lahko strokovnjaki za ustno zdravstveno varstvo razumejo in spremljajo vpliv svojih dejanj ter poročajo o njem.
- Spodbujati je treba uporabo tehnologij nizke porabe energije in nizkega onesnaževanja.
- NDA in druge s tem povezane zobozdravstvene organizacije (npr. regionalne organizacije FDI in podružnice NDA) morajo zagotoviti, da njihove dejavnosti temeljijo na načelih trajnosti. Spodbuja se jih k oblikovanju dokumentov najboljše prakse za njihove zobozdravnike.
- FDI in NDA je treba spodbuditi k vključitvi koncepta trajnostnega razvoja v dejavnosti trajnega izobraževanja.

Ključne besede

trajnost, trajnostni razvoj, trajnostno zobozdravstvo, zeleno zobozdravstvo

Odpoved odgovornosti

Informacije v tej izjavi o politiki temeljijo na najboljših znanstvenih dokazih, ki so bili v danem trenutku na voljo. Lahko jih razlagamo tako, da odražajo prevladujoče kulturne občutljivosti in socialno-ekonomske omejitve.

Reference

1. United Nations. *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development*. Resolucija, ki jo je 80. generalna skupščina sprejela 25. septembra 2015. A/RES/70/1. Generalna skupščina, točke 15 in 116, 81 2015. (http://unctad.org/meetings/en/SessionalDocuments/ares70d1_en.pdf , dostopano ____ 2017).

2. Sukhdev P, Stone S, Nuttall N. *Green economy developing countries success stories*. St-Martin-Bellevue United Nation Environ Programme UNEP. 2010.
3. *World Commission on Environment and Development (Brundtland Commission): Our Common Future*. Oxford: Oxford University Press. 1987. (<http://www.un-documents.net/our-common-future.pdf> , dostopano __ ____ 2017).

Nadaljnje branje

- *Standard Practice for Managing Sustainability in Dentistry*. ASTM International E3014 - 15. 2015. (<https://www.astm.org/Standards/E3014.htm> , dostopano __ ____ 2017).